

ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์สตาร์เลท (Starlet)

ผู้ยื่นขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล กรมการค้าต่างประเทศ
ที่อยู่ เลขที่ 563 ถนนทพบุรี ต.บางกระสอ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000
โทรศัพท์ 081 885 1805

แหล่งที่มาและประวัติ

ปทุมมาพันธุ์สตาร์เลท (Starlet) เป็นลูกผสมปทุมมาสีชมพู เกิดจากการผสมระหว่างทับทิมสยาม (*Curcuma sp.*) (แม่พันธุ์) กับ บัวโกเมน (*Curcuma rhabdota* Siriruga and M. F. Newman) (พ่อพันธุ์) ทำการปรับปรุงพันธุ์โดยการผสมพันธุ์แบบดั้งเดิม ในปี พ.ศ. 2553 ณ ศูนย์วิจัยสายพันธุ์และฝึกอบรมการเกษตรแม่เหียะ คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ได้ต้นที่ออกดอกสำหรับคัดเลือกในปี พ.ศ. 2556 ต่อมาปี พ.ศ. 2557 ได้รับงบประมาณจากกรมการค้าต่างประเทศเพื่อทำการคัดเลือกพันธุ์ และขยายพันธุ์ปทุมมา เพื่อสนับสนุนเกษตรกร จึงได้คัดเลือกช่อดอกสีชมพูอ่อน ต้นแข็งแรง มีอายุการปักแจกันนาน เพื่อขอรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย ลูกผสมปทุมมา วงศ์ Zingiberaceae ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Curcuma hybrid</i> ไม้ดอกไม้ประดับ
ราก	รากอยู่ใต้ดิน มี 2 แบบ คือ รากหาอาหารเกิดจากหัวเดิมมีลักษณะเป็นรากฝอย (fibrous roots) และรากสะสมอาหารเกิดจากหัวใหม่มีขนาดใหญ่ทำหน้าที่สะสมอาหารบริเวณปลายรากทำให้รากบวมพองออกเป็นตุ่มขนาดใหญ่สีขาว (milk stalk)
หัว	หัวเป็นลำต้นใต้ดิน ทำหน้าที่สะสมน้ำและอาหาร เรียกว่า เหง้า (rhizome) โดยเหง้ามีลักษณะเป็นแง่งเหมือนขิง หัวมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 1.5-2.0 เซนติเมตร มีสีน้ำตาลอ่อน เนื้อในหัวสีขาว
ต้น	ส่วนของลำต้นที่อยู่เหนือดินเป็นลำต้นเทียม (pseudostem) เกิดจากการอัดตัวกันของกาบใบ ลำต้นเทียมเกิดจากตาข้างของเหง้า ความสูงของต้นวัดจากโคนต้นถึงระดับพุ่มใบประมาณ 55-65 เซนติเมตร ความกว้างทรงพุ่มประมาณ 40-50 เซนติเมตร
ใบ	ใบเป็นใบเดี่ยว มีประมาณ 3 ใบ ความยาวใบประมาณ 31 เซนติเมตร ความกว้างของใบที่ 3 นับจากโคนต้นประมาณ 9.2 เซนติเมตร มีขนาดใหญ่สีเขียวเข้ม แผ่นใบเรียบหนาแข็ง ได้ใบไม่มีขน
ดอก	ดอกจริงเป็นดอกที่ไม่มีก้านดอกอยู่ในซอกของใบประดับ (bract) ดอกจริงมีกลีบเลี้ยง 1 กลีบ กลีบดอก 2 กลีบ กลีบดอก 1 กลีบ เปลี่ยนรูปเป็นปาก กลีบดอกสีม่วงอ่อนโคนปากแดงสันปากฉาบส้ม ดอกจริงมีความกว้าง 1 เซนติเมตร ยาว 2.3 เซนติเมตร โคนกลีบดอก และกลีบเลี้ยงเชื่อมกันเป็นรูปกรวย
ช่อดอก	ลักษณะช่อดอกเป็นแบบช่อเชิงลดแน่น (condense spike) ตำแหน่งช่อดอกเกิดขึ้นที่โคนของใบสุดท้าย ช่อดอกอยู่สูงกว่าระดับใบมีความกว้าง 6-7 เซนติเมตร ยาว 8-9 เซนติเมตร ใบประดับเวียนซ้อนกันเกิดเป็นช่อทรงกระบอกโดยโคนของใบประดับจะเชื่อมกันเกิดเป็น

ถัวยวนขึ้น ใบประดับมีลักษณะเกือบกลมสีชมพู ขอบใบประดับสีเขียวอ่อน ใบประดับหนา แข็งมีประมาณ 17-22 ใบ ความสูงช่อดอกจากระดับเหนือพื้นดินประมาณ 60-70 เซนติเมตร ก้านช่อดอกยาวตรงและแข็งแรง มีความยาวประมาณ 50-60 เซนติเมตร ก้านช่อดอกมีเส้นผ่านศูนย์กลาง 0.5 เซนติเมตร

ผล/ฝัก/เมล็ด

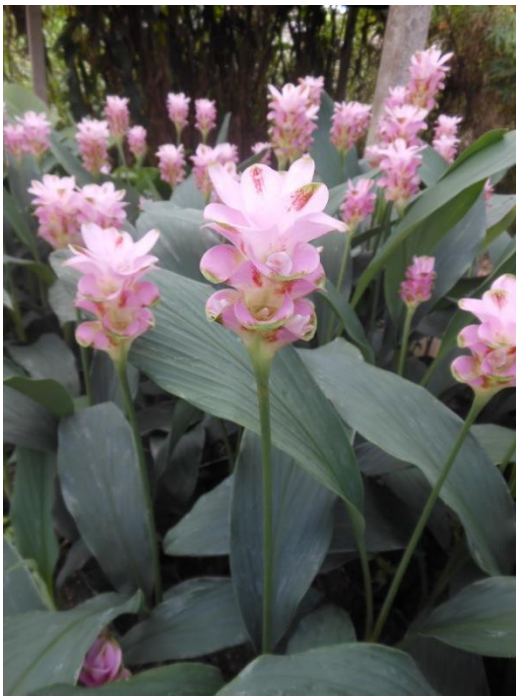
ไม่ติดฝัก

ลักษณะอื่น ๆ

1. อายุตั้งแต่ปลูกโดยใช้หัวขนาดใหญ่จนถึงระยะออกดอกใช้เวลาประมาณ 60-75 วัน
2. การแตกหน่อใหม่ประมาณ 3-5 หน่อ/กอ

ลักษณะเด่น

1. ใบประดับสีชมพู (Red – Purple Group N74C) ขอบใบประดับสีเขียวอ่อน (Yellow-Green Group 144A) ปลายใบประดับ และโคนใบประดับฉาบสีน้ำตาลแดง (Greyed – Red Group 181A) ดอกอยู่สูงกว่าระดับใบ จึงทำให้ช่อดอกมีลักษณะเด่น ส่วนดอกจริงสีม่วงอ่อน (Violet Group 85C) กลีบปากดอกฉาบสีแดง (Red – Purple Group 58C) โดยใช้แผ่นเทียบสี RHS colour chart (2007)
2. การแตกหน่อดี
3. การใช้งานช่อดอกตัดเมื่อดอกจริงบานครึ่งหนึ่งของช่อดอก มีอายุการปักแจกันนาน 15 วัน

ไม้ดอกสกุลขมิ้นพันธุ์สตาร์เลท (Starlet)